CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
MACIEJ SZPUNAR
prezentate la 12 iulie 2018 [1]

Cauza C-238/17

UAB„Renerga”
împotriva
AB „Energijos skirstymo operatorius”
AB „Lietuvos energijos gamyba”
cu participarea:
UAB „BALTPOOL”,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė,
Achema AB,
Achemos Grupė UAB

[cerere de decizie preliminară formulată de Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius, Lituania)]

„Cerere de decizie preliminară – Piața internă a energiei electrice – Directiva 2009/72/CE – Articolul 3 alineatul (2) – Obligații de serviciu public – Articolul 3 alineatul (6) – Compensații financiare – Articolul 3 alineatul (15) – Obligația statelor membre de a informa Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public – Articolul 36 litera (f) – Autoritatea de reglementare”

1. Prezenta cerere de decizie preliminară formulată de Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius, Lituania) rezultă dintr-un litigiu între un producător de energie electrică și doi cumpărători cu privire la pretinsa efectuare cu întârziere, de către aceștia din urmă, a plății compensațiilor pentru obligația de serviciu public către primul.

2. Propunem Curții să răspundă în sensul că întrebările instanței de trimitere sunt inadmisibile din cauza lipsei unei obligații de serviciu public în temeiul Directivei 2009/72/CE [2]. Prezenta cauză nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 2009/72.

1 Limba originală: engleza.

2 Directiva Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO 2009, L 211, p. 55).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3. Considerentele (46) și (50) ale Directivei 2009/72 au următorul cuprins:

„(46) Respectarea cerințelor de serviciu public reprezintă un element esențial al prezentei directive și este important ca standarde comune minime, respectate de către toate statele membre, să fie stabilite de prezenta directivă, având în vedere obiectivele legate de protecția consumatorilor, siguranța alimentării, protecția mediului și niveluri echivalente de concurență în toate statele membre. Este important ca cerințele de serviciu public să poată fi interpretate la nivel național, având în vedere condițiile naționale, și cu respectarea legislației comunitare.

[…]

(50) Cerințele de serviciu public, inclusiv cele privind serviciul universal, și standardele comune minime care rezultă din acestea necesită o mai bună consolidare pentru a se asigura faptul că toți consumatorii, în special cei vulnerabili, pot beneficia de pe urma concurenței și a prețurilor echitabile. Obligațiile de serviciu public ar trebui definite la nivel național, ținând seama de circumstanțele naționale; legislația comunitară ar trebui totuși respectată de către statele membre. […]”

4. În temeiul articolului 3 alineatele (2), (6) și (15) din Directiva 2009/72:

„(2) Ținând seama pe deplin de dispozițiile relevante din tratat, în special [de] articolul 86, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la siguranță, inclusiv siguranța alimentării, regularitatea, calitatea și prețul furnizărilor, precum și protecția mediului, inclusiv eficiența energetică, energia din surse regenerabile și protecția climei. Aceste obligații sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și garantează întreprinderilor de energie electrică comunitare accesul egal la consumatorii naționali. În ceea ce privește siguranța alimentării și gestionarea orientată către eficiență energetică și satisfacerea cererii, precum și în vederea realizării obiectivelor de protecție a mediului și a obiectivelor privind energia din surse regenerabile menționate la prezentul alineat, statele membre pot pune în aplicare o planificare pe termen lung, luând în considerare posibilitatea accesului la sistem al terților.

[…]

(6) Acordarea de compensații financiare, alte forme de compensare sau drepturi exclusive de către un stat membru în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alineatele (2) și (3) se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent.

[…]

(15) La punerea în aplicare a prezentei directive, statele membre informează Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, inclusiv protecția consumatorului și protecția mediului, precum și cu privire la posibilul lor efect asupra concurenței pe plan național și internațional, indiferent dacă aceste măsuri necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă. Statele membre notifică Comisia, la fiecare doi ani, cu privire la orice modificare adusă acestor măsuri, indiferent dacă respectivele modificări necesită sau nu o derogare de la prezenta directivă.”

5. Potrivit articolului 36 litera (f) din Directiva 2009/72:

„În îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute de prezenta directivă, autoritățile de reglementare iau toate măsurile rezonabile în vederea realizării următoarelor obiective în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 37, în cooperare strânsă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, și fără a aduce atingere competențelor acestora:

[…]

(f) garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață”.

Dreptul lituanian

6. Directiva 2009/72 a fost transpusă în dreptul lituanian prin Energetikos įstatymas (Legea privind energia), prin Elektros energetikos įstatymas (Legea privind energia electrică) și prin Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas (Legea privind energia din surse regenerabile).

7. În temeiul prevederilor Legii privind energia electrică, guvernul lituanian a adoptat, la 18 iulie 2012, Vyriausybės nutarimas Nr. 916 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Hotărârea Guvernului nr. 916 privind aprobarea procedurii pentru prestarea de servicii de interes public în sectorul energiei electrice). Potrivit punctului 3 din această hotărâre, „compensațiile pentru obligația de serviciu public” sunt gestionate în conformitate cu Vyriausybės nutarimas Nr. 1157 Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo (Hotărârea Guvernului nr. 1157 din 19 septembrie 2012 privind aprobarea procedurii de administrare a banilor pentru servicii de interes public în sectorul energiei electrice).

8. În temeiul punctului 18.1 din Hotărârea nr. 916[3], compensațiile plătite operatorilor pentru serviciile publice enumerate în această hotărâre pot fi suspendate temporar, în conformitate cu clauzele și condițiile stabilite în Hotărârea nr. 1157, în cazul în care prestatorul de servicii publice sau persoanele asociate cu acesta nu achită toate sau o parte din compensațiile pentru obligația de serviciu public datorate pentru energia electrică efectiv consumată[4], în conformitate cu punctul 16 din Hotărârea nr. 1157.

9. La rândul său, Hotărârea nr. 1157 definește noțiunea „persoane asociate” (punctul 3.5)[5]. La punctul 26.1 se stipulează că operatorul de distribuție, întreprinderea cumpărătoare și administratorul vor suspenda plata către prestatorii de servicii de interes public, dacă prestatorii respectivi și/sau persoanele asociate cu aceștia nu plătesc sumele aferente serviciului de interes public pentru energia electrică efectiv consumată. Aceeași dispoziție definește momentul în care poate fi reluată plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public. Punctul 26.2 din Hotărârea nr. 1157 prevede că, în cazul în care prestatorul de servicii de interes public se retrage din grupul persoanelor asociate în care cel puțin o persoană nu a plătit, integral sau parțial, sumele aferente serviciului de interes public pentru

3 Punctul 18.1 a fost introdus în Hotărârea nr. 916 în urma modificării acesteia prin Hotărârea Guvernului nr. 76 din 25 ianuarie 2016.

4 Cererea de decizie preliminară nu conține niciun fel de informații suplimentare cu privire la natura sau la modalitățile de acordare a compensațiilor pentru obligația de serviciu public în ceea ce privește consumul real.

5 A fost modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 77 din 27 ianuarie 2016.

energia electrică consumată, sumele restante aferente prestării de servicii de interes public îi vor fi achitate numai atunci când persoanele cu care a fost asociat au plătit toate sumele aferente serviciului de interes public datorate pentru energia electrică consumată până la retragerea acelei persoane din grupul persoanelor asociate.

Situația de fapt, procedura și întrebările preliminare

10. Reclamanta din litigiul principal, UAB „Renerga” (denumită în continuare „Renerga”), operează cinci centrale electrice în care produce energie electrică din surse de energie regenerabilă. Renerga alimentează rețelele electrice cu energia electrică produsă.

11. Împreună cu Achema, precum și cu alte societăți, Renerga face parte din Achemos Grupė UAB (denumit în continuare „grupul Achema”).

12. În temeiul contractelor din 7 ianuarie 2013 și din 19 iunie 2013 încheiate între Renerga și pârâte (AB Energijos skirstymo operatorius și AB Lietuvos energijos gamyba), Renerga se obligă să vândă pârâtelor – care se obligă să cumpere și să plătească – toată energia electrică pe care o produce și pe care o livrează în rețea. În temeiul acestor contracte, prețul pe care pârâții trebuie să îl plătească societății Renerga pentru energia electrică menționată este compus din prețul de piață al energiei electrice și din compensații pentru obligația de serviciu public, care corespund diferenței dintre (i) tariful fix aplicabil energiei electrice produse de Renerga în condițiile prevăzute de reglementări și (ii) prețul de piață.

13. Prin comunicarea nr. 16-SD-108 din 25 februarie 2016, administratorul compensațiilor pentru obligația de serviciu public, BALTPOOL, a informat pârâtele că, în conformitate cu Hotărârile nr. 916 și nr. 1157, plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public către Renerga urma să fie suspendată în totalitate până la achitarea integrală de către Achema sau de către alte persoane aflate în legătură cu aceasta a compensațiilor pentru obligația de serviciu public aferente energiei electrice efectiv consumate. Potrivit BALTPOOL, Achema nu și-a îndeplinit în întregime obligația de a plăti compensațiile pentru obligația de serviciu public aferente energiei electrice efectiv consumate. Întrucât capitalul societății Achema și participația de control în Renerga erau deținute de grupul Achema, se impunea ca Achema și Renerga să fie considerate persoane asociate.

14. La 26 februarie 2016, una dintre cele două pârâte, AB Energijos skirstymo operatorius, a informat Renerga că plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public pe care i le datora a fost suspendată. La 8 martie 2016, cea de a doua pârâtă, AB Lietuvos energijos gamyba, a trimis o comunicare similară către Renerga, în care a afirmat că plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public pe care i le datora a fost suspendată pentru o perioadă nedeterminată și că îi va plăti energia electrică vândută doar la prețul pieței.

15. Prin comunicarea nr. 16-SD-135 din 10 martie 2016, BALTPOOL a confirmat societății Renerga că plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public a fost suspendată și a precizat că la 31 ianuarie 2016 a fost trimisă societății Achema o factură pentru o sumă totală de 629 794,15 EUR, inclusiv TVA, data scadenței fiind 24 februarie 2016. Întrucât, la 25 februarie 2016, Achema nu achitase această factură, plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public către Achema și către orice persoană considerată a fi asociată cu această întreprindere trebuia să fie suspendată.

16. Ca urmare a neîndeplinirii de către pârâte a obligației de a plăti societății Renerga întregul preț datorat pentru energia electrică pe care au cumpărat-o, în special componenta reprezentând compensații pentru obligația de serviciu public – a cărei plată, ca parte a prețului energiei electrice, a fost prevăzută în contracte –, pârâtele au acumulat o datorie de 1 248 199,81 EUR față de Renerga, cu titlu de compensații pentru obligația de serviciu public neachitate.

17. Această datorie a fost rambursată societății Renerga la 21 aprilie 2016, dată la care BALTPOOL a emis comunicările nr. 16-SD-188 și nr. 16-SD-189 adresate pârâtelor privind plata compensațiilor pentru obligația de serviciu public suspendate.

18. La 12 decembrie 2016, Renerga a introdus o acțiune în fața Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius), solicitând obligarea pârâtelor la plata sumelor de 9 172,84 EUR și de 572,82 EUR, cu titlu de despăgubiri, respectiv de dobândă penalizatoare pentru plata cu întârziere a compensațiilor pentru obligația de serviciu public, potrivit contractelor de vânzare-cumpărare de energie electrică încheiate la 7 ianuarie 2013 și, respectiv, la 19 iunie 2013. În plus, Renerga solicită obligarea ambelor pârâte la plata unei dobânzi în funcție de o rată anuală de 8,05 %.

19. Întrucât a considerat că litigiul necesită clarificări cu privire la diferite prevederi ale Directivei 2009/72, prin hotărârea din 11 aprilie 2017, primită de Curte la 9 mai 2017, Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Obiectivul privind «garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață», prevăzut la articolul 36 litera (f) din Directiva 2009/72 pentru autoritatea de reglementare în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare definite de Directiva 2009/72, trebuie înțeles și interpretat în sensul că se opune neacordării de stimulente (neplății compensațiilor pentru SIP [serviciul de interes public]) sau limitării acestora?

2) Având în vedere că articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72 prevede că obligațiile de serviciu public trebuie să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii și ușor de verificat și că articolul 3 alineatul (6) din Directiva 2009/72 prevede că acordarea de compensații financiare persoanelor care prestează SIP se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent, este necesară clarificarea următoarelor aspecte:

   2.1) Dispozițiile articolului 3 alineatele (2) și (6) din Directiva 2009/72 trebuie interpretate în sensul că se opun limitării stimulentelor acordate prestatorilor de SIP, în cazul în care aceștia își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile pe care și le-au asumat în legătură cu prestarea SIP?

   2.2) Obligația prevăzută în legislația națională care privește suspendarea plății compensațiilor financiare acordate prestatorilor de SIP, independent de activitățile de prestare a SIP desfășurate de prestatorul de SIP și de îndeplinirea obligațiilor asumate de acesta din urmă, însă care stabilește ca motiv pentru limitarea (suspendarea) plății compensațiilor pentru SIP și condiționează efectuarea acestora de îndeplinirea de către o persoană asociată prestatorului de SIP (aceeași întreprindere deținând o participație de control în cadrul acestei persoane și al prestatorului de SIP) a activităților și a obligațiilor atunci când înregistrează în contabilitate compensațiile pentru consumul SIP calculate pentru întreprinderea în cauză, trebuie considerată ca fiind discriminatorie, neclară și ca reprezentând o restricție din punctul de vedere al concurenței loiale în sensul dispozițiilor articolului 3 alineatele (2) și (6) din Directiva 2009/72?

   2.3) Obligația prevăzută în legislația națională care privește suspendarea plății compensațiilor financiare acordate prestatorilor de SIP, deși prestatorii de SIP sunt în continuare ținuți să își îndeplinească pe deplin obligațiile contractuale legate de SIP, precum și obligațiile contractuale corelative impuse întreprinderilor care cumpără energie electrică, trebuie

considerată ca fiind discriminatorie, neclară și ca reprezentând o restricție din punctul de vedere al concurenței loiale în sensul dispozițiilor articolului 3 alineatele (2) și (6) din Directiva 2009/72?

3) În temeiul articolului 3 alineatul (15) din Directiva 2009/72, care prevede obligația statelor membre de a informa Comisia Europeană, la fiecare doi ani, cu privire la modificările aduse tuturor măsurilor adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, un stat membru care a adoptat, în cadrul reglementării naționale, un act normativ care stabilește temeiurile, normele, precum și un mecanism de limitare a compensației datorate prestatorilor de SIP, are obligația de a informa Comisia Europeană cu privire la un astfel de nou act normativ?

4) Prin prevederea în legislația sa națională a unor temeiuri, a unor norme și a unui mecanism care să permită limitarea compensației datorate prestatorilor de SIP, un stat membru încalcă obiectivele de punere în aplicare a Directivei 2009/72 și principiile generale ale dreptului Uniunii (principiile securității juridice, încrederii legitime, proporționalității, transparenței și nediscriminării)?"

20. La 28 februarie 2018, Curtea a adresat instanței de trimitere o cerere de lămuriri în temeiul articolului 101 din Regulamentul de procedură al Curții, la care instanța de trimitere a răspuns la 26 martie 2018.

21. Au prezentat observații scrise părțile din litigiul principal, grupul Achema, BALTPOOL, guvernul lituanian și Comisia Europeană. Toate acestea, cu excepția pârâtelor din litigiul principal, au participat la ședința care a avut loc la 3 mai 2018.

Apreciere

Admisibilitate

Obiect

22. Prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă diferite prevederi ale Directivei 2009/72 și principiile generale ale dreptului Uniunii se opun aplicării unor reglementări naționale care prevăd posibilitatea suspendării plății către producătorii de energie electrică a compensațiilor pentru obligația de serviciu public, destinate încurajării producerii de energie electrică din surse de energie regenerabilă, până la momentul plății de către persoanele asociate cu producătorii menționați a compensațiilor pentru obligația de serviciu public pe care le datorează pentru energia electrică pe care au consumat-o efectiv.

23. Prezenta cauză provine dintr-un litigiu în care contractele încheiate între producătorul de energie electrică, Renerga, și societățile Energijos skirstymo operatorius și Lietuvos energijos gamyba prevăd că prima trebuie *să vândă* celor din urmă toată energia electrică pe care o produce (care este produsă din surse de energie regenerabilă). Cele două societăți cumpărătoare sunt, la rândul lor, obligate să plătească energia electrică cumpărată. Ceea ce contractele nu obligă Renerga să facă este *să producă* efectiv energie electrică. Înțelegem explicațiile instanței de trimitere în sensul cărora contractele sunt relații juridice reglementate de dreptul civil.

24. O caracteristică definitorie a prezentei cauze este modul în care se calculează prețul pentru energia electrică achiziționată de cele două firme: la prețul de piață al energiei electrice se adaugă o așa-numită compensație pentru obligația de serviciu public. Compensațiile pentru obligația de serviciu public, inclusiv modalitățile de administrare a acestora, sunt prevăzute în special de Hotărârile nr. 916 și nr. 1157.

25. Procedura în fața instanței de trimitere privește o acțiune privind despăgubiri pentru *plata cu întârziere* a compensațiilor pentru obligația de serviciu public. *Ergo*, aceste întrebări se referă doar la *normele privind modalitățile de plată a unor astfel de compensații*, iar nu la dreptul (inițial) al prestatorului de servicii la compensații pentru obligația de serviciu public, și cu atât mai puțin la eventuala clasificare a unei astfel de compensații ca ajutor de stat ilegal.

26. Întrebările pornesc însă de la premisa că Renerga era, de fapt, supusă unor obligații de serviciu public impuse de un stat membru (Republica Lituania).

27. Nu considerăm că această situație se regăsește în speță, motiv pentru care, în opinia noastră, întrebările adresate de instanța de trimitere sunt inadmisibile. Nu există nici un act al unui stat membru care să impună o obligație de serviciu public.

Articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72

28. În temeiul articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72, cu respectarea tratatului, în special a articolului 106 TFUE, statele membre pot impune întreprinderilor din sectorul energiei electrice, în interesul economic general, obligații de serviciu public referitoare la siguranță, inclusiv la siguranța alimentării, la regularitatea, la calitatea și la prețul furnizărilor, precum și la protecția mediului, inclusiv la eficiența energetică, la energia din surse regenerabile și la protecția climei. La rândul său, articolul 106 alineatul (2) TFUE prevede că întreprinderile care „au sarcina" de a gestiona serviciile de interes economic general se supun normelor tratatelor și în special regulilor de concurență, în măsura în care aplicarea acestor norme nu împiedică, în drept sau în fapt, îndeplinirea misiunii speciale care le-a fost încredințată.

29. Ambele prevederi menționate au în comun faptul că statele membre sunt cele care se află la originea impunerii, în interesul economic general, a unor obligații de serviciu public [articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72] sau care au sarcina de a gestiona serviciile potrivit interesului economic general [articolul 106 alineatul (2) TFUE].

30. Niciunul dintre actele normative lituaniene citate în cadrul juridic al prezentei opinii nu conține o obligație de serviciu public impusă societății Renerga.

31. În special, Hotărârile nr. 916 și nr. 1157 se limitează la reglementarea procedurii de prestare a serviciilor de interes public în sectorul energiei electrice și la aprobarea procedurii de administrare a banilor destinați serviciilor de interes public în sectorul energiei electrice. Prevederile acestor hotărâri nu impun obligații producătorilor de energie electrică care utilizează surse de energie regenerabilă. Nicăieri nu se stipulează că o companie precum Renerga are obligația de a produce sau de a furniza această energie electrică.

32. În consecință, lipsește un act al unui stat membru.

33. Nici contractele încheiate între părțile din litigiul principal nu impun o astfel de obligație.

34. Indiferent dacă, în principiu, un *contract* de drept privat poate conține o obligație de serviciu public impusă de un stat membru, nu putem identifica o *obligație* de serviciu public în contract. Într-adevăr, contractele – care au fost încheiate în mod liber, aparent fără o intervenție din partea autorităților publice – se limitează să prevadă că Renerga se angajează să vândă pârâtelor – care se angajează să cumpere de la aceasta – energia electrică pe care o produce în centralele sale electrice și o livrează în rețea și care reprezintă energie din surse regenerabile. Se constată că Renerga doar și-a

exercitat libertatea contractuală și, în acest fel, și-a asumat o obligație [6] în mod voluntar. În opinia noastră, astfel de acțiuni nu pot fi interpretate ca o obligație în sensul articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72.

35. În consecință, nu este posibil ca Republica Lituania să fi impus o obligație de serviciu public în sensul articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72.

36. Este interesant de observat că aceeași pare să fie și opinia instanței de trimitere, întrucât, deși instanța menționată afirmă că, potrivit punctelor 7.1 și 8.1 din Hotărârea nr. 916, Renerga este privită ca un prestator de servicii de interes public [7], ea însăși consideră, după cum reiese din răspunsul său la cererea de lămuriri a Curții, că societății Renerga nu i-a fost impusă o obligație de serviciu public *în temeiul articolului 3 din Directiva 2009/72.*

37. Pentru a avea o imagine completă, trebuie precizat că este lipsit de relevanță, în scopul prezentei cereri de decizie preliminară, faptul că, după cum a subliniat instanța de trimitere, Renerga și-a îndeplinit în mod corespunzător obligațiile referitoare la contracte, ceea ce înseamnă că a alimentat rețelele pârâtelor cu energie electrică produsă din surse de energie regenerabilă, în timp ce acestea din urmă nu și-au îndeplinit obligația corelativă de a plăti societății Renerga, în mod corespunzător, prețul integral de cumpărare pentru energia electrică, inclusiv compensațiile pentru obligația de serviciu public.

38. Este de competența instanțelor naționale să stabilească în ce măsură părțile la contracte nu și-au îndeplinit obligațiile care decurg din aceste contracte și dacă, în acest context, se pot baza pe Hotărârile nr. 916 și nr. 1157. Potrivit celor explicate, Directiva 2009/72 nu intră în discuție în acest caz.

39. Cunoaștem bine faptul că, în cazul în care întrebările adresate de instanțele naționale privesc interpretarea unei prevederi de dreptul Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe [8]. Cu toate acestea, în opinia noastră, prezenta cauză nu permite Curții să ofere un răspuns util la întrebările adresate, întrucât este evident că interpretarea solicitată a diferitor prevederi ale Directivei 2009/72 nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal [9].

Concluzie

40. Toate aceste considerații ne determină să apreciem că prezenta cerere de decizie preliminară este inadmisibilă.

Temeinicie (pe o bază ipotetică)

41. Restul aprecierii noastre este realizată pentru eventualitatea în care Curtea nu ar împărtăși analiza noastră până la acest punct, ci ar decide să răspundă la întrebările instanței de trimitere.

6 De a vinde, dar nu de a produce.

7 Fără a se preciza, după cum s-a afirmat deja în prezentele concluzii, în ce ar consta serviciul de interes public.

8 A se vedea Hotărârea din 17 iulie 1997, Leur-Bloem (C-28/95, EU:C:1997:369, punctul 25), și Hotărârea din 2 martie 2017, Pérez Retamero (C-97/16, EU:C:2017:158, punctul 21).

9 A se vedea, pentru situații asemănătoare, Hotărârea din 7 iulie 2011, Agafiței și alții (C-310/10, EU:C:2011:467, punctul 27), și Hotărârea din 2 martie 2017, Pérez Retamero (C-97/16, EU:C:2017:158, punctul 22).

Prima întrebare

42. Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 36 litera (f) din Directiva 2009/72 trebuie să fie interpretat în sensul că interzice autorității de reglementare să nu acorde stimulente – inclusiv compensații pentru obligațiile de serviciu public – sau să limiteze aceste stimulente.

43. Articolul 36 din Directiva 2009/72 stabilește obiectivele generale ale autorităților de reglementare. Acesta prevede că, în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare prevăzute de directiva menționată, autoritățile de reglementare trebuie să ia toate măsurile rezonabile în vederea realizării unei serii de obiective [10], unul dintre aceste obiective fiind garantarea acordării de stimulente corespunzătoare operatorilor de sistem și utilizatorilor de sistem, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, pentru a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor, precum și integrarea pe piață [articolul 36 litera (f)].

44. Nu înțelegem în ce măsură interpretarea acestei prevederi este relevantă pentru obiectul disputei din litigiul principal.

45. Acest litigiu nu are ca obiect acțiuni ale autorității de reglementare [11]. În plus, instanța de trimitere nu explică deloc în ce mod suspendarea temporară a compensațiilor către producătorii de energie electrică produsă din surse regenerabile este legată de un stimulent al cărui obiectiv este de a spori eficiența în ceea ce privește performanța sistemelor.

46. Propunerea noastră de răspuns la prima întrebare este, prin urmare, în sensul că articolul 36 litera (f) din Directiva 2009/72 nu se opune aplicării unor reglementări naționale care prevăd posibilitatea suspendării plății compensațiilor destinate încurajării producerii de energie electrică din surse de energie regenerabilă până la momentul plății de către persoanele asociate cu producătorul a compensațiilor pentru obligația de serviciu public aferente consumului real de energie electrică.

A doua întrebare

47. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere urmărește să se stabilească dacă articolul 3 alineatele (2) și (6) din Directiva 2009/72 se opune unei reglementări naționale care permite – pentru motive care nu sunt legate direct de activitățile producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, dar care pot fi atribuite activităților unor persoane asociate cu producătorul – suspendarea plății compensațiilor pentru obligația de serviciu public către producători, chiar dacă aceștia își îndeplinesc toate obligațiile contractuale față de societățile care cumpără energie electrică de la ei. În plus, instanța de trimitere solicită clarificări cu privire la aspectul dacă modalitățile de plată a compensațiilor, care fac posibilă suspendarea plății unor astfel de compensații, au caracter discriminatoriu, neclar sau reprezintă o restrângere a concurenței.

10 Toate acestea în cadrul atribuțiilor și competențelor prevăzute la articolul 37, în cooperare strânsă, după caz, cu alte autorități naționale competente, inclusiv cu autoritățile din domeniul concurenței, și fără a aduce atingere competențelor acestora.

11 În temeiul articolului 35 alineatul (1) din Directiva 2009/72, un stat membru trebuie să desemneze o singură autoritate de reglementare națională. Cererea de decizie preliminară nu precizează ce organism a desemnat Republica Lituania ca fiind o astfel de autoritate (este Comisia Națională de Control pentru Prețuri și Energie – https://ec.europa.eu/energy/en/national-regulatory-authorities). În schimb, face referire în două situații la guvernul lituanian.

48. Potrivit articolului 3 alineatul (6) din Directiva 2009/72, acordarea de compensații financiare, de alte forme de compensare sau de drepturi exclusive de către un stat membru în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alineatele (2) și (3) din acest articol trebuie să se realizeze într-un mod nediscriminatoriu și transparent [versiunea în limba engleză a acestei prevederi fiind: „[w]here financial compensation, other forms of compensation and exclusive rights which a Member State grants for the fulfilment of the obligations set out in paragraphs 2 and 3 are provided, this shall be done in a non-discriminatory and transparent way”].

49. Termenul „where” din această dispoziție indică faptul că statele membre nu sunt obligate să compenseze financiar întreprinderile supuse obligațiilor de serviciu public în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Directiva 2009/72.

50. În plus, trebuie amintit că din considerentul (46) al Directivei 2009/72 – care prevede că „standarde comune minime” sunt stabilite de directivă, având în vedere, *inter alia*, protecția mediului – rezultă că directiva nu armonizează integral și exhaustiv toate aspectele acoperite de aceasta.

51. Directiva nu conține nicio normă detaliată de aplicare a măsurilor de sprijin în cazul prestatorilor de servicii publice în statele membre. Deducem de aici că, atâta vreme cât respectă principiile generale, precum principiile nediscriminării și transparenței, statele membre dispun de o anumită marjă de apreciere.

52. În sfârșit, Curtea a reținut de asemenea, cu privire la precursoarea Directivei 2009/72 [12], că statele membre sunt îndreptățite să definească sfera de aplicare și modul de organizare a serviciilor lor potrivit interesului economic general. În special, acestea pot ține seama de obiective legate de politica lor națională [13].

53. Prin urmare, propunem ca la a doua întrebare să se răspundă că articolul 3 alineatele (2) și (6) din Directiva 2009/72 nu se opune unei reglementări naționale care permite – pentru motive care nu sunt legate direct de activitățile producătorilor de energie electrică din surse regenerabile, dar care pot fi atribuite activităților unor persoane asociate cu producătorul – suspendarea plății compensațiilor pentru obligația de serviciu public către producători, chiar dacă aceștia își îndeplinesc toate obligațiile contractuale față de societățile care cumpără energie electrică de la ei.

A treia întrebare

54. Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, în temeiul articolului 3 alineatul (15) din Directiva 2009/72, Republica Lituania era obligată să informeze Comisia cu privire la introducerea în dreptul național a posibilității de suspendare a plății unei măsuri de sprijin în favoarea prestatorilor de servicii publice.

55. Articolul 3 alineatul (15) din Directiva 2009/72 impune statelor membre să informeze Comisia cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, inclusiv de protecția mediului, indiferent dacă aceste măsuri necesită o derogare de la directivă. De asemenea, statele membre trebuie să notifice Comisia, la fiecare doi ani, cu privire la orice modificare adusă acestor măsuri, indiferent dacă respectivele modificări necesită o derogare de la directivă.

12 Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de abrogare a Directivei 96/92/CE (JO 2003, L 176, p. 37, Ediție specială, 12/vol. 2, p. 61).

13 A se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, ENEL (C-242/10, EU:C:2011:861, punctul 50).

56. Nu ne putem imagina modul în care o modificare și o suspendare a modalităților de plată ar constitui o măsură care *îndeplinește* o obligație de serviciu public în sensul articolului 3 alineatul (15) din Directiva 2009/72.

57. Prin urmare, propunerea noastră de răspuns la a treia întrebare este în sensul că articolul 3 alineatul (15) din Directiva 2009/72 nu impune unui stat membru să informeze Comisia cu privire la introducerea în dreptul național a posibilității de suspendare a plății unei măsuri de sprijin în favoarea prestatorilor de servicii publice.

A patra întrebare

58. Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă introducerea de către un stat membru în legislația sa națională a unor norme de bază și a unui mecanism de limitare a compensațiilor datorate prestatorilor de servicii de interes public este contrară obiectivelor punerii în aplicare a Directivei 2009/72 și principiilor generale ale dreptului Uniunii (principiilor securității juridice, încrederii legitime, proporționalității, transparenței și nediscriminării).

59. Informațiile furnizate de instanța de trimitere nu ne oferă posibilitatea de a aprecia în ce măsură ar fi încălcate principiile generale ale dreptului Uniunii menționate mai sus.

60. În plus, elementele pertinente au fost deja analizate în secțiunile privind admisibilitatea și a doua întrebare. Într-adevăr, dacă s-ar presupune că obiectul prezentei cauze intră în domeniul de aplicare al Directivei 2009/72, nu ar fi necesar să se recurgă la principiile dreptului primar invocate de instanța de trimitere.

Concluzie

61. În lumina considerațiilor anterioare, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius, Lituania) după cum urmează:

„Cererea de decizie preliminară din 11 aprilie 2017 formulată de Vilniaus miesto apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din orașul Vilnius, Lituania) este inadmisibilă.”